

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 20.

Уторак, 13. Новембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космачка ул. бр. 28.

Поздрав Васиља Грђића.

Доносимо цео текст поздравног говора господина Васиља Грђића, повереника народне организације у Сарајеву, којим је поздравио српску војску, када је ова 24. Октобра ушла у Сарајево.

„Бели Орлови,
Овјенчани вијенцима побједи долетисте нам данас и у наше лијепе Сарајево, да се разлетите Босном и Херцеговином, да се разлетите цијелом нашом Југославијом.

Бели Орлови,
Раскидасте окове ропства, вјековнога ропства угњетаваног, гаженога народа од Соче до Вардара.

Бели Орлови,
Донесосте слободу народу Срба, Хрвата, Словенаца и онђе гдје је до сада није било. Причајте нам, Бели Орлови, зашто у крв огрезосте! Знам, чујем одговор!

Требало нам је ослободити роба са Косова. Требало нам је преломити петвјековне печате ропства Српског Народа!

Требало нам је љуте боје бити на Брегалници, да сломијемо, скршимо силу агарјанску!

И не починувши нити својих крила одморивши требало нам је полетети на сјевер и запад, требало нам је крваве битке бити око Београда, Шапца, Црнога Врха и Ваљева, да код Арханђеловца сломијемо силу цара крвника народа, да задржимо бијес теутонски. Требало нам је код Битоља и на Вардагу удружени са соколовима наших савезника скрпити, уништити, згазити војске мрака да народима свијета донесемо свјетлост — свјетлост слободе.

Јесте ли се уморили Бели Орлови?

За умор ми од Косова не знадмо!

Вијекове проводисмо по планинама и ломним горама чете четујући; ни род у ропству соколећи. Прије сто година запалисмо луч слободе на Балкану, да под водством Хероја Тополскога Карађорђа Бесмртнога положимо темеље слободи јединственога народа Срба, Хрвата, Словенаца.

Ко вас роди Бијели Орлови?

Где је ваша храбра постојбина?

Где је ваша кула непобједна?

Српска нае је мајка породица,

Српство нам је мила отаџбина,

Шумадија — кула непобједна.

Смијемо ли вам приступити Бијели Орлови? Допуштате ли

робу петвјековном починути у вашем загрљ ју? Жељно смо вас чекали као дијете мајку, као трава росу, као озебао сунца.

За то се борисмо и крв своју вијековима лисмо. За то су нам и сад крваве ноге до колена и крила до рамена, за то у крв запливасмо.

Добро нам дошли Бијели Орлови!

Скините мрежу с очију наших! Одагнајте бојазан из срца, коју нагомила ропство, да се устручавају приближити Вам се!

Бели Орлови! Научите нас соколовати! Научите нас жртвовати се! Научите нас прегарати за слободу све — све.

Да сте нам здрави Бели Орлови!

Господине потпуковниче. Све своје осјећаје, сву своју душу желио бих у једној мисли исказати: Живио Петар I Карађорђевић, врховни командант непобедних армија српске војске!

Ратне и политичке вести.

КОНФЕРЕНЦИЈА МИРА.

Између неутралних држава развила се утакмица за место, где ће се држати конференција. Швајцарска и Холандија највише су желеле, да буде у њиховим државним резиденцијама, а у последње доба и Шпанија. Међутим Савезници нису донели још дефинитивну одлуку, и врло је вероватно, пошто ће се мир много брже свршити, него што је очекивано, да конференција мира буде у Версаљу.

БУДУЋНОСТ ЛУКСЕМБУРГА.

„Н. Ротердампше Куран“ јавља, да је у Луксембургу јака тежња, да са Белгијом и Холандијом ступи у тешњу политичку и економску унију. (До сад је, као што је познато, Луксембург припадао немачком царинском Савезу).

ПИТАЊЕ СРЕДОЗЕМНОГ МОРА.

Циришки листови јављају: Државе које се граниче Средоземним морем одржаће ужу конференцију, на којој ће се донети одлуке о свима економским, политичким и моринским питањима у Средоз. Мору. На тој ће конференцији присуствовати и делегати швајцарске владе, којој су признали право, да долази у заинтересоване земље на том мору.

ПАПИНО УЧЕШЋЕ У ПРЕГОВОРИМА ЗА МИР.

„Осерваторе Романо“ доноси један значајан чланак, у коме се вели, да ће Папа са своје стране придружити се прин-

ципима, које је Вилсон поставио за светски мир. У чланку се наглашава, да мир мора бити праведан за све и дуготрајан, и да је Папина жеља: решавање социјалних питања на хришћанској основи.

† АНДРА НИКОЛИЋ.

Г. Андра Николић, председник Народне Скупштине, преселио се, на Крфу, у вечност. Покојни Николић играо је видну улогу у нашем политичком животу и у радикалној странци. Био је више пута Министар Просвете, Министар Спољних Послова и неко време посланик у Паризу. Радио је на књижевности и био је члан наше Академије Наука. Важио је као један од најбољих говорника у Србији. Бог да га прости!

Председници

СЈЕДИЊЕНИХ АМЕР. ДРЖАВА.

Северо-америчке Сједињене Државе биле су некад етне ке насвојине и у борби, која се довила за слободу и одцељење од Енглеске од године 1775, до 83, оне су постале независне, међу собом су начиниле Унију и добиле републиканску форму владавине. Њихов Устав потиче од године 1787, и донет је на конвенту у Филадельфији. Тек после две године учињен је први избор председника републике, када је ступио на снагу Устав Уније. У Сједињеним Државама постоје две главне партије: републиканска (раније виговска) и демократска, и председници републике припадали су увек једној од ових двеју странака.

Ево имена свију председника републике, до данас:

1789—97 Ђорџ Вашингтон, 1797 до 1801 Џон Адамс, 1801—09 Тома Џеферсон, 1809—17 Џејмс Медисон, 1817—25 Џејмс Монро, 1825—29 Џон Квеси Адамс, 1829—37 Андрес Џексон (демократ), 1837—41 Мартин ван Бурен (дем.), 1841 Вилијам Ханри Харисон (виг.), 1841—45 Џон Тајлор (виг.), 1845—49 Џејмс Нокс Полк (дем.), 1849—50 Захарија Тајлор (виг.), 1850—53 Милиер Филмор (виг.), 1853—57 Франклин Пјерс (дем.), 1857 до 61 Џејмс Буханан, 1861—65 Аврам Линколн (републ.), 1865—69 Андрес Џонсон (реп.), 1869—77 Улис Симсон Грант (републ.), 1877—81 Рутфорд Ричард Хеј (републ.), 1881 Џејмс Аврам Гарфилд (републ.), 1881 до 85 Честер Алан Артур (републ.), 1885—89 Стефан Гровер Клевланд (дем.), 1889—93 Вилјамен Херисон (републ.), 1893—97 Стефан Гровер Клевланд, по други пут (дем.), 1897 до 1901 Вилјаам Мак Кинли (републ.), 1901—09 Теодор Розвелт (републ.), 1909—1913 Гилијам Ховард Тафт (републ.), 1913—1917 Вудров Вилсон (демократ), 1917 до данас Генова Вилсон.

Прека потреба.

Један културни грађанин пожаревачког округа, који се ових дана бавио у нашој средини, скренуо нам је пажњу на једну врло потребну и важну

ствар. Требало би, ради полета целога тога краја, а и ради санирања свих прилика, што пре успоставити жељезничку пругу Дубравица—Петровац. Та пруга је врло мало оштећена и са радном снагом, која данас стоји на расположењу нашој власти, та би се пруга могла у року од петнаест дана отворити. Исто тако и саобраћају Београд—Дубравица—Велико Градиште не стоји ништа на путу.

Ми окрећемо пажњу надлежнима да што пре обнове потпуну везу са нашим крајевима и преко Мораве, а они ће то у толико лакше учинити, што је окружни одбор на окупу и био увек врло агилан, нарочито његов председник г. Стојадиновић, адвокат.

Локалне вести.

Долазак Држ. Штампарије

Државна Штампарија је већ утврђена и на путу за Београд. Њен се долазак очекује до недеље.

Реквирирање.

Што војци треба мора се узети. Војска не сме остати без намирница. За сваку реквирiranу ствар, робу, дотично лице или власт која врши реквизицију, даје сопственику реверс или признаницу са назначењем врсте и количине реквирirане робе (намирнице и т. д.).

Питање курса.

Многи несавесни трговци и продајци не прмају српску новцу по курсу, који је одређен решењем Министарског Савета: 50 динара за 100 круна, марака или лева, већ га примају произвољно по мањој вредности или побиј ју вредност српском новцу тиме, што су удвостручили цене робе. Да би се свом отвореном глобљењу грађанства стало на пут, Управа града Београда излала је наредбу кварталним, да обрете највећу пажњу на такве трговце и најстроже их кажњавају. Грађанству се скреће пажња, да сваки овакав случај достави полицији, јер ће се само на тај начин стати на пут пљачкашима.

Упис у Трговачку Академију.

Пријављених ученика-ца, у ову школу извршиће се од 14 до 17 о. м. у школској згради (Битољска ул. бр. 50) од 9 до 12 часова пре подне.

Пријаву треба да учине ученици и ученице, који су свршили I и II разред ове школе, и они који имају квалификације за упис у I разред ове Академије.

Општинске продавнице.

Намирнице, које општина набавља, продаваће се у општинским продавницама, равуме се по много нижој цени него што су је данас удесиле дериџе. На тај начин ће се утицати и на те трговце, да своје цене изједначе с општинским. Што се за сада не би могло набавити, а буде се налазило код спекуланата, од њих ће се реквирирати, платиће им се што је право, са 15 од сто зараде (јер то је у овим поцима максимум, који се допушта) и продаваће грађанству.

КОЛОСЕУМ

Њ. В. ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК на Кајмачалима, као и остали одабрани програм.

КОЛОСЕУМ

Из Команде места.

Команда Места преселила се у зграду Команде Динавске Дивизијске Области у Крајинској улици (угао Милошеве).

Позив месне команде.

Позивају се; резервни санитарски мајори, доктор Живан Гашић, доктор Аврам Фаркић и доктор Душан Петровић и рез. санитарски капетани I кл. доктор Мен. х. м Рус.; медицинари Драгољуб Вучковић, Борислав Николајевић, Драгољуб Милентијевић, Властимир Ивковић, Роман Федина и Александар Стефановић; апотекарски помоћници магистри фармација: Собољуб Стефановић и Димитрије Јовановић; нижи административни чиновник I кл. Драгутин Трифунвић; нижи војни административни чиновник III кл. Радован М. Јетровић и војни писари I кл. Милош Милошевић и Михаило Илић, да се јаве команди места ради саопштења распореда.

Бугарски терор.

Довнајемо, да су и у Ражњу Бугари вршили страхан незапамћени терор. У једној јаруви клада су и моткама убијали младиће. У Сурдулицу је тек била права кланица. Ту је побијено много стотина људи, нарочито свештеника из оних крајева (околнине Врања, Лесковца, Власотинаца, и т. д.), које су туда терали, да их токорсе интернирају у Бугарској, па су их ту формално поклади.

Допутовао.

Г. Ђорђе Бањанин, адвокат из Петровца, допутовао је у Београд. Господин Бањанин био је пуних двадесет месеца у бугарском ропству.

Официри заробљени.

Понова се скреће пажња свима заробљеним официрима, који се враћају из ропства, да су дужни лично јавити се Команди места.

Марвени Трг.

Објављује се интересима да је Марвени Трг на Трпалцишту понова отворен и да ће се продаја стоке и пренос сточних пасуша једино на њему вршити.

Позив.

Главни стан за мале четнике и главинке позива своје старе чланове и врши уписивање у стану друштва за заштиту деце Краља Милана бр. 64, важи дан од 2 до 3 часа по подне.

Прилози.

Друштво за заштиту деце послало су прилоге г. Јован Сјенички 1000 дина, г-ђа Сунчица Т. Мраовића, г. Живко Кузмановић по 500 кр. г. Израел Ешкенази 50 кр. Друштво Савинац 188 кр., Одбор гошће за дочек Престолонаследника 578 кр. (неутрошен остаток), г. Санта Симоничић трг 42 кр., г-ђа Невка Ковачевић 50 кр., Војскав Николић уч. 20 кр., г-ђа Јеца Вл. Стојановића на име помена својих кћери Наталије Др. Милорада В. Велимировића 100 круна, г. Владимир Велковић каф. 100 кр. Управа изјављује дародавцима своју најдубљу захвалност у име српске сирочади.

Наредба Команданта Места.

Све војне установе, наше и савезничких војска, које се до сада нису још пријавиле Команданту Места да би се знало где су смештене, дужне су то одмах учинити.

Тумачи.

Француском одреду, који се налази у Београду, потребни су тумачи. Лица која добро владају француским језиком нека се јаве председништву општине београдске.

Кажњен.

Велимира Пантелића, продавца животних немедицина у М. Ковачијевој улици бр. 5, казнило је Управа града Београда, што није хтео примити српски новац по обнародованом курсу.

Месни Одбор.

И синоћ је била седница Месног Одбора, у којој су претресана сва питања, која се тичу животних намирница. Грађанству се може са сигурношћу ставити до знања, да ће убрзо бити уређено редовно снабдевање грађанства свима потребним намирницама.

Пшеница и брашно.

Врховна Команда уступила је општини града Београда 48 вагона пшенице. Та пшеница, заплена у једном шлепу код Новог Сада, већ је на савском пристаништу, одакле ће се пренети у млин да се самеле. За који дан Врховна Команда даће општини и велику количину брашна пшеничног, такође заплена.

Дрва.

Општина се обратила Врховној Команди молбом, да се створи сигурност за превоз огромне количине дрва, која су налазе у околини Новог Сада. Тако ће и ова прешна потреба бити врло екорно подмирена.

Студија г. Душана С. Николајевића.

Како смо дознали, књижевна конференција г. Душана С. Николајевића о Немачкој и Европском Рату, коју је држао у нашем Позоришту и имао великог успеха, биће штампана и у Загребу и Љубљани и преведена на мешки.

Г. Николајевић је успео да анализом главних немачких писаца и филозофа Гетеа, Шопенхауера, Ничеа докаже да данашња милитаристичка Немачка има свој корен у њима. Како смо даље додали издања ће на српском језику нарочито елегантно, а вишету за књигу радиће познати уметник г. Томислав Кривман.

СПИСАК

ЗАРОБЉЕНИХ ОФИЦИРА,

До овога часа вратили су се из ропства ова г. г. официри:

Акт. пеш. п-пор. Добривоје Ј. Јовановић, рез. п-пор. Миодраг Игњатовић, рез. п-п. р. Милан Б. Топаловић, рез. п-пор. Доротеј Ж. Панчић, рез. п-пор. Милан М. Симић, чедомир Н. Шић, Божидар С. Браваковић, Емагуел Ј. Нахман, рез. кап. II кл. Милан Карабашевић, рез. п-поручник Милан Стојковић, Петар Т. Стојановић, рез. кап. II кл. Милан Филиповић, рез. п-пор. Обрад В. Марковић, Милан Ј. Петровић, рез. инж. п-п. р. Милорад Мишић, рез. п-пор. Милош Р. Гајић, рез. кап. II кл. Живота Митровић, рез. пор. Савко Богојевић, рез. п-пор. Челомир Дим. тријевић, Душан Милејић, Ратомир Ц. Ивановић, акт. пеш. п-пор. Константин Д. Славковић, Стојан Димитријевић, Милица II. Танасијевић, рез. п-пор. Мрко Г. Ралоњић, Стеван Петровић, акт. п-пор. Драгољуб Ј. Фелда, Радосав Јовановић, рез. п-пор. Владета Богдановић, Тома К. Крстић, рез. п-пор. Миливоје Аћимовић, Петар Брэдварих, рез. суд. кап. II кл. Живадин Живадиновић, рез. суд. кап. I кл. Милан Ђ. Бугарски, рез. п-пор. Никола М. Савић, Живота Милојковић, актив. пеш. пуковник Световар Стојановић, рез. пеш. кап. II кл. Богољуб Милошевић, рез. п-пор. Милентије Станишић, рез. кап. II кл. Вељко Вељковић, рез. п-пор. Драгољуб П. Лазаревић, актив. п-пор. Иван Рачић, рез. п-пор. Димитрије Милојевић, Мартин Давидовић, рез. п-пор. Пуш П. Вукићевић, Божидар Милосављевић.

— Наставиће се. —

ОГЛАСИ.

ДА СЕ ЈАВИ. Моли се г. Александар Глишић из Пинчева, да дође у Општу Војну Болницу Одељење на Врачару код г. на Ђорђа Димитријевића, ради пријема ствари.

Целокупан СТОЛАРСКИ АЛАТ, са две тезге продаје се. Упитати Кнез Лазара 14. 1-3

Оглас за намирнице.

Општини београдској потребне су што скорије велике количине дрва и осталог материјала за гориво за њене установе и снабдевање грађанства.

Могу се нудити веће и мање количине.

Општински суд моли сва она лица, која располажу на продају дрвима и материјалом за гориво, да јој се одмах обрате својим понудама. У понудама да се дрва и материјал тачно опишу, означе цене и услови. Предаја у Београду.

Ако су дрва и материјал дуж водених пруга, којима се саобраћа, суд ће дејствовати код надлежних фактора за олакшицу превоза.

Исто тако суд моли сва она лица, која знају, да се поред водених путева налазе дрва и материјал за гориво, да извести о томе општински суд.

И најзад суд апелује на патриотизам београдских грађана и моли их да му именују сва она лица у Београду, која имају животне намирнице ма које врсте, које су приликом одступања непријатеља или за време његове окупације набавили ма на који начин у цели трговања.

Све је ово хитно. Из суда београдске општине 10. новембра 1918. год. АБр. 26427 Београд. 39-1-4

Објава

Позивају се сви они београдски грађани, који су постали некољни услед рата и услед тога им је потребна помоћ у животним намирницама, да се од 15 до 18 ов. мес. закључно пријаве у својим рејонима и даду податке, који им тамо буду тражени. Имају се пријавити старешине породице, било да су мушки или женски. Ако је старешина породице отсутан, пријавиће дотичну породицу најстарији присутни члан породице.

Они који су до сада примали помоћ не треба да се јављују, јер се о њима имају подаци.

II. Сви они београдски грађани, који желе да купују животне намирнице, које ће општина набављати и пролавати, да се пријаве у својим рејонима од 18. до 25. овог месеца закључно и даду податке, који им се буду тржили.

Треба да се пријаве и они, који су до сада имали исправе за куповину животних намирница.

Ова се објава односи на петнаест рејова до сада постојећих а не односи се на рејон XVa — Чукарицу — пошто она сада има своју општину.

Сваки је дужан да даде тачне податке, који му се буду тражили.

Имена оних, који пријаве нетачне податке, даваће се јавности, пошто се претходно са дотичним лицем поступи по закону.

Из суда београдске општине 12. новембра 1918. г. АБр. 26539 Београд.

Ученик — шегрт — потребан је бирбершко-мануфактур. радни Петра В. Станојевића, Београд, Краља Петра улица. Деца из унутрашњости имају првенство. 1-1

Купујем све сорте цигарета као и дуван у пакицама.

С. ЈОВАНОВИЋ
Краља Милана ул. 103.

ТРГОВИНА

АВРАМА Х. ГАБАЈА и Комп. Београд Кнез Михајл ул. бр. 31.

Распродаје једну већу партију: ШТОФА за женске костиме, ПОРХЕТА и ШАМИЈА.

Уз веома спуштене цене. 1-3

Женских ЦРНИХ ЧАРПА ПУНИЈИХ

по 18 круна пар у трговини код три Грочанке, Васина ул. 9. 1-1

Александар Гастолди (чица Аца) поздравља добродошлицом све своје добре пријатеље и познанике из Ашаха. 1-1

БАКАЛСКО-КОЛОНИЈАЛНА И НИРНБЕРШКА РАДЊА предаје се. Јавити се редакцији овог листа. 1-4

ТРАЖИ се 1 куварница и 1 служавка за остали кухини рад. Ступити могу одмах. Балканска 18., I спрат десно. 1-2

Пажња Пажња

Соде за сапун (кам. соде) Сирћетне есенције Соде Бикарбоне Коломаз у кутијама Галице, тамњана, као и друге колонијалне робе пр-поручке ална
НАФТАЛИ ЛЕВИ
Краља Петра улица бр. 24. 1-17

Моли се ко има на продају пола или 1 мет. дрва, плаћа се добро. Молиоц је слаб, није био овде да би за времена могао набавити. Јавити уредништву под бр. 30.

Свилена хаљина и једна свилена трико блуза модерна продаје се. Трнска ул. бр. 31, 1-1

Етикете за рум и коњак, грбове за декорације и пулвер капсуле за г. г. апотекаре. има М. Иванишевић, Чубрина ул. 6. (Варош капија). 1-2

На продају велика моде на фуруна за послати-чарски посаг, разних пултове, никлених стедажа, са стакленим плочама. Упитати Скопљанска улица бр. 2, други спрат десно. 1-1

Стара уметничка, печаторска радионица

Мише Голдштајна

кнез Михајлова ул. бр. 39, преко пута Управе Држ. Монопола, прима на израду, државне, општинске и приватне штампиле, као и сваковрсне гравуре. Израда права уметничка. 7

Мојој милој непрежаљеној јединици

† Наталији Д-р М. Велимировића

лаваћу полугодишњи парастос у четвртак 15-ог ов. мес. у 10 и по сати (по старом) у Вазнесенској цркви.

Молим пријатеље и познанике да присуствују овом лужном помену. Ожалошћени: мати Јеца Вл. Стојановића; муж: Д-р Милорад Велимировић, лекар, и остала родбина. 1-2